

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Labyrinten

Citation: Baggesen, Jens: "Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig", i Baggesen, Jens: *Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig*, udg. af TORBEN BROSTRØM , Gyldendal, 1971), s. 92. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen06-shoot-idm139952570844880/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig

hvor jeg for to Aar siden saa ofte omsværmede, fandt Dronning *Christina*, siger man, den skjønneste Standpunkt i Norden. Det er mig uforklarligt, at ingen Landskabs-Maler er faldet paa at afcopiere denne Deel af Holsteen.

Altona selv har den behageligste Beliggenhed man kan forestille sig. Der gives udentvivel faae Byer i Europa som forene saa mange Tillokkelser. Nærheden af *Hamburg*, den tildeels deraf flydende lette Priis paa Levnetsmidler og andre Fornødenheder, de deilige Promenader, og Udsigter fra Husene i det skjønne *Pall-Mall* indbyder saa meget til denne Boepæl, at det undrer mig, den ikke er bleven større og folkerigere end den virkelig er. Den er imidlertid noget nær een af de største Byer med eet *Kirketaarn* i Europa. Jeg undrede mig i Førstningen meget over denne Omstændighed; men min Studsen ophørte, da jeg bemærkede, at man fra de fleste Gader kan see hvad Klokkeren er paa *Kirketaarnene* i *Hamburg*. Da *Hamburg* ikke kan disputere *Altona* Luftens Giennemsigtighed, er det det samme, som om den sidste Bye havde *Taarnene* selv. Det maae imidlertid være ærgerligt nok for *Hammonia*, saaledes at være nødt til at laane sin Medbeylerinde baade Uhr og Kæde, og see hende stadse dermed, som om hun havde betalt det med sine egne Penge. Got og vel ogsaa, om man ikke engang seer en Proces opstaae derover, som hin i *Abdera* over *Æseisshyggen*.

For Resten ere der adskillige Kirker uden *Taarne*; thi alle Religioner have i *Altona* frie Øvelse. *Lutheranere*, *Katholiker*, *Reformerede*, *Quakere*, og især *Jøder*, leve sammen her, og have deres egne Temppler. Denne Religionsfrihed har udentvivel ikke bidraget lidet til Byens Opkomst. Skibsfarten forekom mig meget anseelig, at dømme efter Skibenes Størrelse og Antal; ogsaa troer jeg *Altonas* Beliggenhed i denne Henseende endnu fordeelagtigere end *Hamburgs*, hvis den havde en Havn. Den har adskillige ret skjønne Bygninger, og er i det hele ulignelig smukkere end *Hamburg*. Raadhuset er en lille men zierlig Bygning. Det nye Comediehuus ved Enden af *Pall-Mall* mangler blot en faststaaende Truppe.

Altona er ubefæstet, uden Volde eller Mure, og ligger paa Skraaen af en Bakke, som giver den et anseeligt Udseende. Den skilles fra *Hamburg* ved det saakaldte *Hamburger-Berg* - et

Bierg, der for Resten forekom mig næsten lige saa fladt som *Ama-ger*. Paa deue Bierg tæt ved Altona staaer nogle smaae, deels høist elendige, smudsige Huse eller Brakker, hvor en Classe Mennesker, som jeg ikke vil nævne, end sige beskrive, vinke, true og ækle de forbigaaende. Saa naturlig Hamburg opvækker Ideen om det *gamle* – og Altona om det *nye* Hierusalem, saa naturlig opvækker denne Samling af Pøbel-Lysthuse Ideen om *Gomorrhæ*. Det ubehageligste ved Altona er, at man maa gaee her forbi, naar man vil til Hamburg.*

Hamburg

Vi fandt imidlertid en anden Vei, og gik over Marker og Enge bag om hele Staden til Klopstocks Have uden for Dammporten, hvorfra vi gik hjem i vort Herberge.

Den følgende Dag oplevede jeg eet af de gyseligste Tordenveir, jeg, trods min physiske Angst, nogensinde har ønsket mig. Alle devote Christne ventede den yderste Dag, alle devote Jøder Messias, og jeg, som dog ikke var devot, Hierusalems Forstyrrelse. Tordenen slog ned paa adskillige Steder, dog uden at gjøre synderlig Skade, og Hagelen sønderslog nogle tusinde Vinduer. Torden er næsten overalt i Holsteen, men besynderlig trindt om Hamburg, formedels den sumpige Beliggenhed meget hyppig – og Uveiret, naar det eengang er opkommen, varer meget længe, og anretter ikke sielden betydelig Skade. Luften i denne Stad, er imidlertid, som man paastaaer, ikke usund. Da Tordenen, Hagelen og Regnen havde udraaset, gik jeg atter til Klopstock, som havde indbudt os til Middag udenfor Porten i hans Have, eller paa hans Have, som man her siger. Meget behagelig forfriskede vi os her i den rensede afkølte Luft ved et Socratick Bord under Socraticke Samtaler. Om Eftermiddagen gik jeg med Cramer til det berømte *Baumhaus*, een af de anseeligste offentlige Bygninger tæt ved Elben, hvor man, cene og i Sel-skab, til alle Tider, opvartes med alt hvad Sandserne kunde for-

* Jeg har dog mærket at man kan gaee en anden Vei langs med Elben.